

DÉLMAGYARORSZÁG

AZ MSZMP SZEGED VÁROSI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Úton, útfélen

A meditáció napja vasárnap. Legalábbis nálam. Léven, hogy ráérőbb az ember, ahogyan kikészül a hétköznapi rohanásból. És olykor az utazás napja is, amikor személynél megélezzük az ország más tájaira. S e kettő utazás és meditáció, gyakorta párosítható egymással. Mert az úton sem kell rohanni, minduntalan az órára nézve elszámolni a parcre kitűzött idő mindegyre fogzó másodperceivel. Ilyenkor békésen duruzsolhat a motor, s van idő nemcsak nézni, hanem látni is.

Látni, hogy kevesebb, ívoal kevesebb az autó az utakon, mint két-három esztendeje. Kevesebb, a drágább benzín és a drágább élet következményeként. Lassan elmaradnak a fontos cél híján levő utazások, az országrészeket, tájegységeket célba vevő kirándulások, amikor a nézelődést egy-egy ebéd kísérhette valahol egy kisvendéglőben és esetleg egy-egy szállodai éjszaka is beleférhetett olykor az élet mozgékonyabb, kellemesebb oldalának fenntartott keretbe. Mára otthonülőbb lett az ország, hiába van lassanként minden harmadik családban autó.

Aztán látni, hogy épülnek, szépülnek sokfelé az utak, új aszfaltszönyegetek simítanak a pneumatikok alá. Emlékszem, valaha, jó évtizeddel ezelőtti tanulmányokban olvashatta az ember: hatalmas kárt okoznak a rossz utak a népgazdaságnak. A járművek kopnak, romlanak a hepehupás, zótvögös aszfalton. Megérné, mindenképpen megérné simább, jobb utakat építenünk, legyenek bármily drágák is. Közben gépeket szerzett be az ország, sokfelé megújultak, sokfelé pedig most születnek újjá a valamikor rázós-zótvögös utak.

Úgy látszik, takarékosabban, okosabban él a nemzet e hazában. Takarékosabban és okosabban, még ha útépítő kapacitásaink jórészt egy gazdagabb, békésebb évtizedben születtek is. De ma is szolgálnak, jól szolgálnak bennünket, hosszú távra szóló, értékeket megtakarító értékeket hozva létre az országnak. És hogy a javuló utakon immár kevesebb autó szalad, tulajdonosainak országjáró, megismerő vágyától haitva... Ez is a takarékoság az ésszerű kompromisszum eredménye.

Aztán az útféle téved a szem. Látni, sokfelé kiskertek parcellázzák a tájat, szerszámkamrák, apró víkendházak sorakoznak rajtuk. Családi zöldes kertek, gyümölcsösök, tavaszi-nvári hétvégek, délutánok békés hangulatú színelveik. Megterem rajtuk a családi élőkamra szükségleteinek egy része, s teret adnak alkotókedvnek, képességek kibontakoztatásának „az én almám”, „az én szőlőm”, „az én barackom” büszkeséggel teli jó érzést szülő öntudatának.

„Vissza a természethez” — vallia ismét a tán nem is annyira takarékosabban, mint inkább okosabban élni akaró ember, aki a teremtés, az alkotás örömeivel szándékszik megajándékozni önmagát, apró kertek paradicsomát varázsolva két keze munkáival a valamikori útszéli parlagra.

S látni víkendházakat, hivalkodó, sok százézes, néha több milliós, modern „kastélyokat”, ahol a kacsalábat uszoda, „partynak” alkalmas tetőterasz és ki tudja, mi minden helvettesíti még racionálisan-hivalkodón. Nyaralókat, melyek lassan telezsúfolják az ország legszebb tájait, nihetetlen mennyiségű pénzt, energiát és munkát és anyagot zárva önmagukba, tetemes mennyiségű csatornát, víz-, út-, gáz- és villanyhálózatot föltételezve. Tudom, a magánvagyonok is a nemzeti vagyon részei. De mekkora nemzeti vagyon áll az útfélen kihasználatlanul, vagy alig kihasználva, hogy évente néhány hétre nyúitson otthont és pihenést néhány családak. És mekkora területeket fálnak föl legszebb tájainkból? Tán jobb lett volna szállodákat, olcsó szállodákat, panziókat építenünk, a közösség számára, területet, levegőt, földet és vizet takarítva meg jelenünk és jövőnk számára, mint társadalmi és egyéni vagyonokat ölni évente csak hetekre hasznosított beruházásokba? (Ha egy gép, egy üzemi épület kihasználtsága, vagy egy szállodáé csak hatvanhatvanöt százalékos, már roppantul gazdaságtalannak tartjuk. A nyaralóké jó, ha a tíz-húsz százalékot eléri.)

Lehet, hogy mégsem élünk eléggé takarékosan és okosan?

Sz. I.

Igazodnak a kereslethez

A salgótarjáni kohászati üzemek az idén mintegy harmincezer tonna terméket szállít tőkés piaci megrendelésekre: a nyugati recessziós árcsökkenés ellenére sem veszteséges a vállalat exporttevékenysége, sőt szerény nyereségre is számítani lehet. Az eredményekben oroszlátrésze van a mozgékony és kiterjedt piacutatásnak — amelynek során üzletszerzők eljutottak például Sri Lankába és Pakisztánba is —, továbbá az export-árúkinálattal és árpolitika rugalmas alakításának, valamint a gyári kollektíva műszaki-

technológiai fogékonyságának, annak, hogy képesek voltak alkalmazkodni a piaci követelményekhez.

Pedig megnehezült a hideghenregérelt és a kovacsolt termékek exportja, ezért ennek eredeti részarányát csökkentették. Kelen-dő maradt viszont — különösen a közkeleti országokban — a salgótarjáni huzal, megnyelvelték tehát a húzott termékek gyártását. Ezzel párhuzamosan változtattak a húzott és kovacsolt termékek kínálatán is. Ismét piacra léptek finn, osztrák, NSZK-bei vásárlók által keresett rúdácél-

lal; új lehetőséget kínált a megmunkált kovacsolt alkatrészek iránti kereslet is.

Ha már előírás, hogy a kemencék nagy lángon csak gyártás közben működhetnek, egyszersmind megállapodást kötöttek a Kohászati Gyárépítő Vállalattal a hőmérséklet-változásoknak ellenálló kemence-falazóanyag kikísérletezésére. Ilyen és ehhez hasonló intézkedésekkel sikerült elérni, hogy a salgótarjáni kohászati üzemek talpon maradt a tőkés piacon, export-bevétele az esztendő végéig eléri a tízenhárommillió dollárt. (MTI)

Tíz év tapasztalatai

Fiatalok a bördíszműveseknél

Szeged egyik legeredményesebben gazdálkodó szövetkezete. Termékeit szinte az egész világon ismerik. Gyártmányfejlesztésük példamutatónak mondható. Mintaboltjukat napról napra igen sokan keresik fel — a város bevásárlóutcájában, ahol a legizlésebb árúk közül válogathatnak a vásárlók.

Néhány évvel ezelőtt mondta Benkő János, a szövetkezet elnöke: annak ellenére, hogy igazán jó szakemberekből álló törzsgárdánk van, mi mégis előretekintünk, a fiatalokra éntünk. Az elnök az ifjúsági törvény általános rendelkezésének egyik passzusát idézte. „E törvény célja, hogy az ifjúság alapvető jogainak és kötelességeinek megállapításával, az állami szervek és a szövetkezetek feladatainak és kötelességeinek meghatározásával elősegítse az ifjúság részvételét a szocializmus éntésében, és kedvezőbb feltételeket teremtsen országunk deklarált ifjúságpolitikájának megvalósításához.”

A Szegedi Bördíszmü Ipari Szövetkezetben mostanság a gvesen levőkkel és a katonadejüket töltőkkel együtt 294 fiatal dolgozik. Közülük 111-en 30 éven aluliak. Ők adják egyébként a szövetkezet taglétszámának maídnem 40 százalékát. Érthető tehát, hogy gondjaikkal, hajajaikkal sokat foglalkozik a pártszervezet és a gazdasági vezetés.

Amint legutóbb megállapították, a szakmai képzettség és az iskolai végzettség tekintetében nincs szegénykeznivalójuk. Folyamatosan képezik a szakmunkásokat. Jelenleg 30 ipari tanuló dolgozik a szövetkezetben. Sajnos, nagy részük nem marad meg itt. Ennek egyszerűen az az oka, hogy többségük nem szegedi, illetve mindszenti lakos, és nem tudják vállalni az ingázást, az albérltet, és az utazás megnövekedett költségeit.

A szövetkezet párt- és gazdasági vezetése megállapította, hogy a fiatalok többsége kitűnően dolgozik. Lehet rájuk számítani a szocialista munkaversenyben, a brigádmozgásban. Az elmúlt öt esztendőben a 30 éven aluliak közül ilyenfajta tevékenységért tízen kapták meg a Szövetkezet Kiváló Dolgozója kitüntetését.

Büszkék rá, hogy az Alkotó ifjúság-pályázaton is sikeresen szerepelnek. Egy alkalommal első helyezést is elérték a szövetkezetben dolgozó fiatalok. A szövetkezet szocialista brigádjaiban negyven, 30 évnél fiatalabb tag dolgozik. Ők is segítenek abban, hogy a pályakezdők megtalálják helyüket a kollektívában, s minél rövidebb idő alatt produkálják azt a színvonalat, amit a szövetkezet rangja ma már kötelezően megkíván. A beilleszkedést a művezetők mellett a személynzeti és munkaügyi vezetők is segítik. Ők egyébként olyan káderutánpótlási terveket is kidolgoznak, amelyeket a fiatalok ismernek, s amelyek perspektívákat biztosítanak nekik.

Gond viszont, hogy a fiatalok közül kevesen vesznek részt a vezetésben. Mindössze egy segédművezető van közöttük. Az pedig már a szövetkezet vezetőinek munkáját is minősíti, hogy a választott bizottságok egyikében sincs 30 év alatti szövetkezeti tag.

Az elmúlt években Szegeden és Mindszenten is lé-

tesült ifjúsági klub. A szövetkezet vezetői azért szorgalmazták ezt, mert azt remélték, hogy az ott dolgozó fiataloknak megteremtik a szabad idő kulturált eltöltésének feltételeit. Részsikert könyvelhetnek csak el. Ami a célokat illeti, megvalósultak. Am lényegesen kevesebben látogatják a klubokat, mint ahogyan elgondolták.

Végül hadd szóljunk az ifjúsági parlamentek tapasztalatairól is. Önkritikus megállapítás: alapvető követelmény — a szövetkezet hivatalos jelentése szerint —, hogy a felnöttek; azaz a vezetők tettei és szavai között ne legyenek ellentétek. S mindezt azért szögezték le, mert ők is tudják, hogy a fiatalok csak úgy mozgósíthatók bármire, ha annak hasznát, értelmét látják. Nem kis feladat ez, de ahogyan fogalmaznak, meg kell és meg is lehet találni mindegre az optimális megoldást.

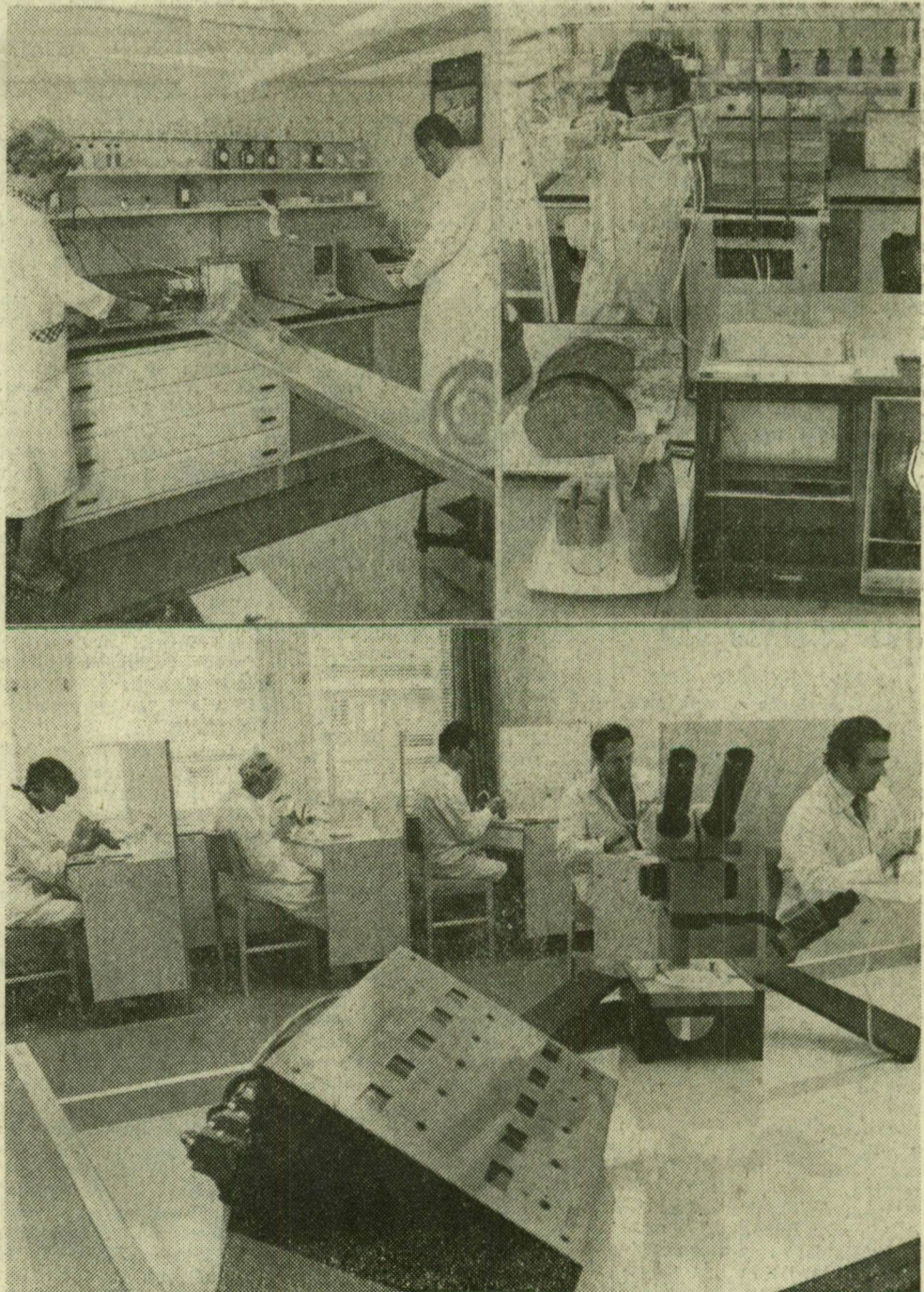
P. F.

Nagyszüret Tokajban

A történelmi borvidékek közül mindig Tokaj-hegyalján kezdődik és fejeződik be legkésőbbben a szüret. Szokás volt régen, hogy október 20-a után kezdjék meg a termés leszedését. Az új, nagyüzemi módszerrel, már két, hete tart a nagyszüret a világhírű borvidéken. Késleltetik a szedést a déli fekvésű táblákon, ahol erőteljes az aszúsodás. Eddig már mintegy ötszáz (500) mázsa aszút vásároltak fel, de számítnak arra, hogy az aszúsodásnak eddig kedvező októberi időjárás továbbra is a bogvők töppedését, cukortartalmának növekedését segíti.

A Tokaj-hegyaljai Állami Gazdasági Borkombinát, amely a zárt borvidék teremtését felvásárolja és kezeli, már több mint negyedmillió hektoliter mustot tárol erjesztőpincéiben, többek között Sátoraljaújhelven az ungvári, Mádón a dorogvölgyi pincékben, és Olaszliszánkán. A mustok zömét a kistermelőktől vették át, akik eddig már mintegy nyolcvan százalékban végeztek a szürettel.

A MÉVI új laboratóriumai

Nagy László felvétele

A Csongrád megyei Élelmiszer-ellenőrző és Vegyvizsgáló Intézet nemrégén költözött új helyre, a Bécsi körútra. Nem egyszerűen helyváltoztatás volt ez, hanem minőségi korszerűsítés is. A mostani új laboratórium — amelyet képrportunkon láthatunk — az országban a hasonló intézmények között egyedülállóan korszerű